

Vaardig naar het voortgezet onderwijs

Inge Verstraete | consulent swv-vo-zk

Wat is naast niveaubepaling de
belangrijkste voorspeller van leersucces in
het VO?

Onderzoek wijst uit dat goed ontwikkelde
metacognitie en zelfregulatie de belangrijkste
voorspellers zijn van leersucces

(Veenman, 2008, Wang e.a. 1990)

Deze vaardigheden zijn **voorwaardelijk** om deel te kunnen nemen aan het onderwijsproces

In de schoolpraktijk noemen we dit ook
wel **schoolse vaardigheden**

Vaardigheden in het VO zijn o.a.

Aantekeningen kunnen maken

Een toets op tijd kunnen maken

Omgaan met klasgenoten

Op tijd in de les verschijnen

Een vraag durven stellen in de les

Onder tijdsdruk een opdracht kunnen maken

Kunnen samenwerken met anderen

Reflecteren op je leerproces

Schoolspullen adequaat kunnen organiseren en gebruiken (passer)

...

In het VO wordt een groot beroep gedaan op
je

Zelfstandigheid

Zelfredzaamheid

Flexibiliteit

Waarom een VO schoolse vaardigheidslijst?

H. FORMAT "SCHOOLSE VAARDIGHEDEN IN KAART"

Versie I – 2013 – door Inge Verstraete

Naam:

Datum:

1= nee

2= ja

3= Lukt met ondersteuning (van mentor, [traject]begeleiding, huiswerkbegeleiding of anders)

n.v.t. = als de vraag niet van toepassing is

Schoolse vaardigheden betreffen de vaardigheden die je nodig hebt om je op school veilig en adequaat te kunnen ontwikkelen. Deze lijst wordt samen met de leerling en ouders doorgenomen. De aangevinkte vakjes staan niet op zichzelf, en mogen dan ook niet apart van de aanvullende, gespecificeerde informatie van ouders en leerling worden geïnterpreteerd.

Sociale Vaardigheden	1	2	3	n.v.t.
1. Heeft een adequate interactie met leeftijdsgenoten in school				
2. Heeft een adequate interactie met leeftijdsgenoten buiten school				
3. Heeft een adequate interactie met docenten				
4. Heeft een adequate interactie met ondersteunend personeel				
5. Neemt initiatief in contact				
6. Kan samenwerken				
7. Kan deel uitmaken van een groep				
8. Kan zich verplaatsen in de ander				
9. Deelt interesses met anderen				
10. Kan conflicten oplossen				
11. Vraagt de docent om hulp				
12. Vraagt leeftijdsgenootjes om hulp				
13. Biedt anderen hulp aan				
14. Kan eigen gedrag bijsturen				

Communicatieve vaardigheden	1	2	3	n.v.t.
15. Kan een gesprek voeren				
16. Heeft begrip van beurtrol				
17. Kan zich adequaat verbaal uiten				
18. Kan zich adequaat non-verbaal uiten				
19. Kan adequaat afstemmen op de ander				
20. Kan luisteren naar de ander				
21. Durft te spreken in het openbaar (bijv. in de klas)				
22. Kan leesbaar schrijven				
23. Kan op tempo schrijven (bij toetsen en examens)				

Sociaal-emotionele vaardigheden	1	2	3	n.v.t.
24. Heeft een positief zelfbeeld				
25. Heeft reëel inzicht in eigen mogelijkheden en beperkingen				
26. Voelt zich veilig op school				
27. Voelt zich veilig in de klas				
28. Voelt zich veilig buiten school en thuis				
29. Kan emoties adequaat uiten				
30. Kan emoties adequaat reguleren				
31. Kan omgaan met teleurstellingen of frustraties				
32. Kan op een adequate wijze opkomen voor zichzelf				
33. Kan omgaan met internaliserende problematiek				
34. Kan omgaan met externaliserende problematiek				
35. Gaat graag naar school				

Cognitieve vaardigheden & taakgedrag	1	2	3	n.v.t.
36. Begrijpt de instructies van de docent				
37. Begrijpt instructies uit de lesstof				
38. Kan zelfstandig een taak of opdracht uitvoeren na instructie				
39. Richt zich op de relevante aspecten van een taak				
40. Kan geleerde lesstof toepassen (toets, opdracht, werkstuk)				
41. Kan relevante aantekeningen maken				
42. Kan parallel informatie verwerken (luisteren, denken & doen)				
43. Kan een samenvatting maken				
44. Kan leerwerk adequaat verwerken				
45. Kan zijn werk controleren en evalueren				
46. Kan omgaan met tijdsdruk (tijdens toets of i.v.m. deadlines)				
47. Kan omgaan met werkdruk				
48. Kan vragen stellen over de lesstof				
49. Kan benodigde materialen organiseren en adequaat toepassen (boeken, schriften, schrijfgerei, atlas, rekenmachine etc.)				
50. Is flexibel in denken				
51. Heeft een reëel beeld van eigen kunnen				
52. Kan reflecteren met de docent op eigen denken en handelen				
53. Kan reflecteren met de docent op eigen prestaties				
54. Kan inschatten of de lesstof begrepen is				
55. Kan inschatten welke stof er geleerd moet worden voor een toets				
56. Kan omgaan met wisselende werkvormen				
57. Kan correcties op lesstof zelfstandig toepassen				
58. Kan toets of examen maken binnen gestelde tijd				
59. Heeft een adequaat werktempo				
60. Kan lesstof en huiswerk verwerken binnen de gestelde tijd				
61. Kan frustratieblokkades doorbreken (door hulp te vragen, toepassen methode of eigen vaardigheden)				

Attitude & werkhouding	1	2	3	n.v.t.
62. Is aanspreekbaar op ongewenst gedrag				
63. Aanvaardt correcties op gedrag				
64. Aanvaardt correcties op uitgevoerd werk				
65. Kan concentratieboog afstemmen op situatie				
66. Kan omgaan met regels en afspraken in de klas				
67. Kan zich houden aan de regels en afspraken omtrent huiswerk, inleverdata en uitvoeren van opdrachten (zoals verslagen & werkstukken)				
68. Kan zich intrinsiek motiveren voor schoolse taken				
69. Vertoont geen ongeoorloofd verzuim				

Autonomie & zelfstandigheid	1	2	3	n.v.t.
70. Is zelfredzaam thuis				
71. Is zelfredzaam op school				
72. Kan oplossingen bedenken in lastige situaties				
73. Neemt initiatief				
74. Vraagt om hulp				
75. Kan voor zichzelf opkomen				
76. Kan zich redden als zaken anders lopen dan verwacht				
77. Kan zichzelf adequaat verzorgen (hygiëne)				
78. Kan zelfstandig reizen (fiets, openbaar vervoer, taxi enz.)				

Leerlingen met **extra** ondersteuningsbehoeften

Schoolse Vaardigheden in Kaart [format]

SViK

Overstap p.80–81

Verhelderen ondersteuningsbehoeften

Vorbereiding mdo–o

Regulier, regulier met trajectbegeleiding of VSO

Doelen in groep 7–8

Hoe?

- * start gesprek groep 7 ouders & leerling
- * SViK invullen ouder–leerkracht–leerling
- * doelen groep 7 opstellen – hulp inzetten
- * groep 8 opnieuw SViK inzetten
- * ondersteuningsbehoeften formuleren

Wees specifiek

Wat – vaardigheid?

Welke ondersteuning is nodig?

Intensiteit – 1 x p.w, elke dag, elk lesuur?

Voor een korte periode of langdurig

Vaardig naar het VO voor alle leerlingen

Gebruik de kaart om aan vaardigheidsdoelen te werken

Gebruik de kaart om ouders te informeren over het VO

Wat kun je nu al doen?

Zelf aantekeningen/notities maken – eigen woorden

Schrijven [tempo & leesbaarheid]

Bespreek met ouders & leerlingen

Vaardigheden zijn essentieel voor behalen

adviesniveau

Organiseren van eigen spullen

Zelfstandigheid & zelfredzaamheid